

rekapitulace znalostí

1. Neochotu spotřebitelů platit dobrovolně za poskytované veřejné statky nazýváme:

- a) Daňovým únikem
- b) Problémem černého pasažéra
- c) Problémem neměřitelnosti užitku
- d) Problémem veřejně poskytovaných privátních statků

2. Pro statky pod ochranou (merit goods) platí:

- a) Jsou hrazeny z jejich prodeje zákazníkům
- b) Jejich existence omezuje spotřebitelskou suverenitu
- c) Se ve smíšených ekonomikách nevyskytují
- d) Se vyskytují pouze ve smíšených ekonomikách

3. Efektivní poskytování čistých kolektivních statků na soukromé (tržní) bázi je problematické protože:

- a) Vzniká příliš vysoká poptávka, neboť každý spotřebitel si chce zakoupit svoji vlastní jednotku tohoto zboží
- b) Dojde k nadprodukcí, neboť soukromý sektor je výkonnější než veřejný
- c) Tím, že se spotřebitelé mohou rozhodnout nezaplatit plné náklady produkce statku, dojde k příliš nízké poptávce a nepokrytí nákladů
- d) Vzniká příliš nízká poptávka, neboť soukromé poskytování veřejných statků vede k vyšším marginálním nákladům než veřejné poskytování

4. Externalita vzniká, když:

- a) produkční nebo spotřební činnosti jedné strany vstupují přímo jako faktor do produkční nebo užitkové funkce strany druhé
- b) podíl veřejných výdajů na HDP klesne pod 50%
- c) produkční nebo spotřební činnosti jedné strany nevstupují do produkční nebo užitkové funkce strany druhé
- d) podíl veřejných výdajů na HDP vzroste nad 50%

5. O přirozeném monopolu hovoříme v situaci, kdy:

- a) s rostoucím množstvím produkce klesají průměrné náklady
- b) se monopol přirozeně vyvinul z původních feudálních regálů a domén panovníka
- c) s rostoucím množstvím produkce stoupají průměrné náklady
- d) je monopol výsledkem státního direktivního nařízení

6. Teorie veřejné volby zkoumá:

- a) způsoby financování systému sociálního zabezpečení
- b) principy dotační politiky
- c) principy kolektivního rozhodování
- d) formy grantového zadávání veřejných zakázek

7. Pod pojmem *volební (hlasovací) paradox* se rozumí situace, kdy:

- a) Stejná strana vyhraje volby více než třikrát po sobě.
- b) Výsledek hlasování závisí na pořadí, ve kterém se hlasuje o jednotlivých alternativách.
- c) Výsledek hlasování nezávisí na pořadí, ve kterém se hlasuje o jednotlivých alternativách.
- d) Nevyhraje volič medián.

8. Mezi tzv. daňové kánony A. Smitha nepatří:

- a) Poplatníci by měli přispívat na výdaje na správu státu tak, aby to co nejlépe vyhovovalo jejich možnostem, tj. úměrně důchodu, kterého pod ochranou státu požívají.
- b) Náklady na správu daní by měly být minimalizovány.
- c) Každá daň by se měla vybírat tehdy a takovým způsobem, kdy a jak se to správci daní nejlépe hodí.
- d) Každá daň by se měla vybírat tehdy a takovým způsobem, kdy a jak se to poplatníkovi nejlépe hodí.

9. Nutným předpokladem využití cost-benefit analýzy je:

- a) možnost vyjádřit veškeré uvažované náklady a užitky v penězích
- b) existence vícečlenného hodnotícího týmu
- c) možnost vyjádřit náklady i užitky v naturálních jednotkách
- d) nemožnost vyjádřit veškeré uvažované náklady a užitky v penězích

10. Co nemusí být pravda o čistém veřejném statku:

- a) vyloučení ze spotřeby je problematické
- b) je produkován veřejným sektorem
- c) spotřeba je nerivalitní
- d) spotřeba další osobou nesnižuje užitek dosavadním spotřebitelům

11. Princip nenávratnosti veřejných financí znamená:

- a) při platbě daní, poplatků a cel není plátcí předem známý účel platby.
- b) platbou daní, poplatků a cel nikomu nevzniká nárok na to, aby mu byl v nějaké podobě konkrétně vrácen.
- c) plátcí není zaručeno, že plnění, které se mu případně dostává prostřednictvím veřejných výdajů apod. bude ekvivalentní výši jeho platby.
- d) poplatník může být k platbě donucen.

12 Velikost veřejného sektoru se obvykle měří:

- a) počtem lidí v politických stranách
- b) podílem občanů, které se zúčastňují voleb
- c) podílem veřejných výdajů na HDP
- d) velikostí HDP

13. Označte nepravdivý výrok:

- a) veřejnou kontrolu lze členit na kontrolu občanskou (laickou) a profesionální
- b) profesionální veřejná kontrola je prováděna jednak ze zákona, jednak z podnětů občanské kontroly a ze své vlastní iniciativy
- c) veřejné kontroly mohou podléhat i soukromé subjekty
- d) profesionální veřejná kontrola funguje výhradně na neformálním základě a občanské iniciativě

14. Pro nevládní neziskové organizace platí, že:

- a) nesmí při své činnosti dosahovat účetního zisku
- b) nejsou založeny za účelem podnikání, tedy za účelem dosahování zisku
- c) mohou dosahovat zisku, který musí celý odvést státu
- d) nemají zákonem zaručenu autonomii

-
- Z údajů v tabulce vypočtete elasticitu výdajů na zdravotnictví ve vztahu k celkovým výdajům SR mezi lety 1994 a 1995:

	1994	1995
výdaje na zdravotnictví	50	55
výdaje státního rozpočtu	400	500

- elasticita je: $0,04 \dots 0,4 \dots 2/5 \dots 20$

16. Rozpočtové provizorium se využívá:

- a) v případě vysokého tempa inflace
- b) v případě neschválení rozpočtu do začátku rozpočtového období
- c) v případě fiskální decentralizace
- d) v případě zamítnutí rozpočtu Senátem

17. Pokud se týká charakteru služeb, které poskytuje odvětví školství, pak lze obecně říci, že:

- a) jedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, neustále vzrůstající počet spotřebitelů nemá vliv na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele
- b) nejedná se o statky čistě veřejné - vyloučení ze spotřeby je možné, naopak neustále vzrůstající počet spotřebitelů znamená tlak na kapacity a nebezpečí přetížení, a tím i snížení kvality pro všechny spotřebitele
- c) Jedná se o statky pod ochranou, s výjimkou základního školství
- d) Jedná se o veřejné statky, protože jsou poskytovány státem.

18. V systému financování zdravotnického systému je pro ČR typické:

- a) financování převážně na základě soukromého pojištění doplněného o státní transferové a redistribuční programy řešící nejzávažnější selhání trhu
- b) převaha povinného veřejného pojištění, pokrývajícího většinu populace a základní rozsah zdravotní péče, doplněného přímými platbami, soukromým pojištěním i státními rozpočtovými prostředky
- c) financování zdravotnických služeb prostřednictvím státního rozpočtu,
- d) financování zdravotnických služeb prostřednictvím státního rozpočtu doplněné soukromým připojištěním

19. Je veřejná vysoká škola dotována ze státního rozpočtu?

- a) Jen v případě deficitního výsledku minulého roku.
- b) Jen ta část, která se týká doplňkové činnosti
- c) Ano.
- d) Jen ta část, která se týká vědecko-výzkumné činnosti.

fiskální iluze, makroagregáty

- *Uved'te základní ukazatele státního rozpočtu na rok 2006 (celkové příjmy a výdaje, schodek či přebytek)*
- *Uved'te, kterých pět kapitol státního rozpočtu 2006 má největší objem (pokuste se uvést i to, kolik peněz přes tyto kapitoly proudí).*
- *Odhadněte, jakou strukturu má příjmová stránka státního rozpočtu (v druhovém členění rozpočtové skladby).*
- *Co je to HDP a jaký je přibližně jeho objem za loňský rok?*
- *Co je to inflace a jaká je její aktuální hodnota?*
- *Co je to nezaměstnanost a jaká je její aktuální hodnota?*

Uved'te základní ukazatele státního rozpočtu na rok 2006 (celkové příjmy a výdaje, schodek či přebytek)

Ukazatel	v tis. Kč
Příjmy státního rozpočtu celkem	884 391 799
Výdaje státního rozpočtu celkem	958 791 799
z toho: finanční vztahy k rozpočtům	
- krajů	5 945 754
- obcí v úhrnech po jednotlivých krajích	24 679 797
- finanční vztah k rozpočtu hlavního města Prahy	1 711 658
Schodek	-74 400 000
Financování:	
Vydání státních dluhopisů podle zvláštního právního předpisu	65 190 800
Přijaté dlouhodobé úvěry	9 224 020
Změna stavu na účtech státních finančních aktiv	-14 820

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/hs.xsl/stat_rozp_23307.html

313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	357 189 315
398	Všeobecná pokladní správa	162 084 428
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	108 936 399
307	Ministerstvo obrany	55 694 000
314	Ministerstvo vnitra	51 170 004
315	Ministerstvo zdravotnictví	44 818 788

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/543_2005_P4_pdf.pdf

Odhadněte, jakou strukturu má příjmová stránka státního rozpočtu (v druhovém členění rozpočtové skladby).

- http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/SZU2004_Gt2_pdf.pdf

další makroukazatele

- <http://www.patria.cz/ekonomika/ukazatel.asp?indicator=hdp>
